

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا
وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ
بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا
وقال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم:
اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا فِي أَوْلَادِكُمْ

Adalet ve Hakkaniyet Bilincimiz Yeterli Mi?

(24.11.2023)

Kardeşlerim! Aziz Mü'minler!

Hayatımızın her alanında uygulamamız gereken temel ahlakî erdemlerden biri de 'adalet' ilkesidir. Dinî, hukukî ve ahlakî bir kavram olan adalet; din, dil, coğrafya, kültür, cinsiyet, makam ve mevki farkı gözetmeden, kimseye ayrımcılık yapmadan, herkese hakkını teslim etmektir.

Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getireceğimiz bir 'Tevhid' dini olan İslam; aynı zamanda, başta insan olmak üzere diğer canlılara ve tüm tabiata karşı sorumluluklarımızı ihmal edemeyeceğimiz bir 'adalet' dinidir. Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'inde adaletle ilgili şu emir ve tavsiyelerde bulunur: **"Ey iman edenler! Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhinde bile olsa adaleti ayakta tutun, Allah için şahitlik yapan kimseler olun. (Aleyhine şahitlik yaptığınız kişiler) ister zengin ister fakir olsunlar; Allah, onlara sizden daha yakındır. Öyleyse kendi arzularınıza uyup adaletten (sakin) ayrılmayın (...)"¹; "Ey iman edenler! (...) Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya yöneltmesin. Adaletli olun! Bu, Allah'a karşı sorumluluk bilincine daha uygundur. Allah'tan korkun! Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır."²; "Allah size, emanetleri mutlaka o işten anlayana vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder (...)"³**

Kardeşlerim!

Hz. Muhammed (s.a.s.) henüz peygamber olmadan öncesinde bile, Hacerü'l-Esved'in Kâbe'deki yerine yerleştirilmesinde anlaşmazlığa düşen insanların, adaletine güvendiği ve hakemliğinden razı olduğu, adalet timsali bir gençti.⁴ O, Peygamber olarak seçildikten sonra da herkese adil davranmaya devam etmiş; **"Suçlu, kızım Fatıma bile olsa, cezasını vermekten geri durmam!"⁵** diyerek, adalet konusunda Allah'ın hatırını her şeyden her şeyden üstün tutmuştur. Adalet

ve rahmet peygamberi bizlere; çocuklarımıza bir şeyler hediye ederken bile aralarında adaleti sağlamayı;⁶ her hak sahibine hakkını teslim etmeyi;⁷ (herhangi bir konuda) karar vereceğimiz zaman adalet ve hakkaniyet bilinciyle hareket etmeyi tavsiye etmiştir.⁸ Yine bir hadisinde Peygamberimiz, yönettikleri insanlara, ailelerine ve sorumlu oldukları kişilere karşı adaletli davrananların, Allah katında nurdan minberler üzerinde ağırlanacağını⁹ müjdelemiştir.

Kardeşlerim!

Adalet, sadece mahkemelerde gündeme getirilen hukukî bir hak arayışı değildir, olmamalıdır. Adalet, bir mesele hakkında hüküm verirken eş, dost, akraba, hemşeri olma gibi kişisel yakınlıkları ön planda tutmadan tarafsızca karar verme erdemidir. Adalet, insanların birbirleriyle, devletlerin toplumlarıyla olan ilişkilerini oluşturan temel bir ilkedir. Adalet, savaşların, çatışmaların, açlığın, kıtlığın, yoksulluk ve çaresizliğin yaşandığı coğrafyalar başta olmak üzere vicdan sahibi her insanın tek arzusudur.

Her insan işverenlerinin hakkaniyetli olduğu bir işyerinde çalışmayı arzu eder. Her insan, öğretmenleri tarafından kendisine adil yaklaştığı bir ortamda eğitim görmek ister. Her insan, anne babası tarafından adil muamele gördüğü bir ailede yaşamak ister. Her insan yöneticileri tarafından hiçbir ayrımcılık yapılmadığı adil bir ülkede yaşamak ister. Adalet ve hakkaniyetin gözetildiği yerde sosyal düzen, toplumsal huzur, ekonomik denge vardır. Unutmayalım ki; adalet terazisinin bozulduğu yerde insanın onuru da haysiyeti de ayaklar altındadır. Adalet yoksa vicdan yoktur, insaf yoktur, ahlak yoktur, insanlık yoktur. Adaletin sesinin çıkmadığı dünyada masum çocukların feryadı, çaresiz kalmış babaların bedduası, yüreği yanmış anaların ahı yankılanır.

Bu minberde, mazlum insanların ahını değil, onların sevinçlerini de duyuracağımız güzel günler görmek istiyoruz, nasip eyle Allah'ım! Bizleri, şartlar ne olursa olsun adalet ve hakkaniyetten ayrılmayan, bu sayede rıza ve sevgini hak eden kullarından eyle Allah'ım! En hassas adalet terazisi Sen'sin, vicdanlarımızda olduğunu asla unutturma Allah'ım! Hesap günü gelip, hassas adalet terazileri kurulduğunda, bizleri sevapları günahlarından çok olanlardan ve razı olacağı mutlu bir hayata kavuşanlardan¹⁰ eyle Allah'ım!

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Nisa, 4/135.

² Maide, 5/8.

³ Nisa, 4/58.

⁴ İbn Hişâm, Sîret, II, 18-19.

⁵ Buhari, Hudud, 11.

⁶ Buhari, Hibe, 12, 13.

⁷ Buhari, Savm, 51.

⁸ Taberani, el-Mu'cemu'l-Evsat, IV, 40-41.

⁹ Nesâî, Âdâbu'l-Kudât, 1.

¹⁰ Kâria, 101/6-7.